

**TÜRK SANAYİCİLERİ
VE İŞADAMLARI
DERNEĞİ**

ANKARA TEMSİLCİLİĞİ

ANKARA BÜLTENİ:
TS-ANK-07-069
01 Mart 2007
Sayı : 2007-03

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi No: 74
Tepebaşı 80050
İstanbul - Türkiye
[T] +90-212-249 19 29
[F] +90-212-249 13 50
[E] tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700 Ankara
Türkiye
[T] +90-312-468 10 11
[F] +90-312-428 86 76
[E] ankoffice@tusiad.org

Avrupa Birliği

13, Avenue des Gaulois,
1040 Brussels - Belgium
[T] +32-2-736 40 47
[F] +32-2-736 39 93
[E] bxloffice@tusiad.org

Washington D.C.

1250 24th Street,
Washington D.C. 20037 - US
[T] +1-202-776 77 70
[F] +1-202-776 77 71
[E] usoffice@tusiad.org

Berlin

Maerkisches Ufer 28 10179 Ber
Mitte - Deutschland
[T] +49-30-28 878 63 00
[F] +49-30-28 878 63 99
[E] info@tusiad-de.org

Paris

TUSIAD NCI GALILEE
33, rue de Galilée
75116 Paris- France
[T] +33-1-44 43 55 35
[F] +33-1-44 43 55 46
[E] parisoffice@tusiad.org

Ankara Bülteni ile ilgili görüş
önerileriniz için :

ankarabulteni@tusiad.org

ANKARA BÜLTENİ

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

ANKARA TEMSİLCİLİĞİ

SAYI: 2007-03

01 Mart 2007

Ankara Bülteni
TÜSİAD
Ankara Temsilciliği
tarafından
TÜSİAD Üyelerine
özel olarak
hazırlanmaktadır.

İÇİNDEKİLER

I.ANKARA’NIN EKONOMİK VE SİYASİ GÜNDEMİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME.....	2
II.YASAMA SÜRECİ.....	4
A. Geçtiğimiz Dönemde Çıkan Kanunlar.....	7
B. Yeni Kanun Tasarıları.....	8
C. TBMM İhtisas Komisyonları.....	10
D. Önümüzdeki Dönemde TBMM Genel Kurulu Gündemi.....	11
III.KURUMSAL İLETİŞİM PLATFORMLARI.....	11
A- Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu - YOİKK	18
B- Reform İzleme Grubu - RİG.....	18
C- Avrupa Birliği İletişim Grubu - ABİG.....	18
D- Ekonomi Koordinasyon Kurulu - EKK.....	19
E- Ekonomik ve Sosyal Konsey - ESK.....	19
F- Ekonomik Sorunları Değerlendirme Kurulu - ESDK.....	20
IV.TÜSİAD ANKARA TEMSİLCİLİĞİ’NİN TEMAS VE KATILIMLARI...20	
V.MAKRO EKONOMİK UYUM PROGRAMINA İLİŞKİN GELİŞMELER..21	

Ankara Bülteni, 2004 yılından başından itibaren her ayın ilk iş gününde düzenli olarak yayımlanmaktadır.

TÜSİAD, 16.06.1981 tarihli Bakanlar Kurulu kararı uyarınca “kamu yararına çalışan dernek” statüsündedir. TÜSİAD Ankara Temsilciliği, katılımcı demokrasi bağlamında ve Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne üyelik perspektifini gözeterek yasama ve yürütme sürecini TÜSİAD adına takip etmekte, TÜSİAD’ın tüzüğü, amaçları ve ilkeleri çerçevesinde, TÜSİAD’ın karar süreçlerine etkili katılımını sağlamaya yardımcı olmaktadır.

I. ANKARA'NIN EKONOMİK VE SİYASİ GÜNDEMİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME

AB Uyum Sürecinde Yeni Fırsatlar ve Ulusal Plan

AB Uyum Sürecinde Türkiye yeni bir döneme girmiştir. Sekiz müzakere başlığına “yatay açılış kriteri” konulması ile başlangıçta yaşanan tereddütlere karşın, yeni dönemin önemli fırsatlar sunduğu ortaya çıkmıştır. Belirsizliklerin geride kalması ile Türkiye artık kendi önceliklerine yoğunlaşmış, kamu kurum ve kuruluşlarında yürütülen AB’ye uyum çalışmaları yeni bir ivme kazanmıştır. Konuya bu perspektiften yaklaşan İzleme Yönlendirme Kurulu (İYK) liderliğinde sürdürülen yeni bir kapsayıcı çalışma tamamlanma aşamasındadır. Bu çalışma ile müzakerelerde rol alan bütün kamu kurum ve kuruluşlarınca hazırlanan uyum gerekleri, ulusal önceliklere göre sıralanmış ve bir takvim öngörüsü ile birlikte tek bir ana raporda derlenmek üzere İYK’ya iletilmiştir. Derlenmeye başlanmış bulunan çalışmanın Mart ayı sonunda tamamlanmasını müteakip kamuoyu ile paylaşılması hedeflenmektedir. Bütün başlıklar için sadece “ulusal avantaj ve önceliklere” göre takvim öngörülerini belirleyecek olan bu rapor, daha sonra bir tür AB Ulusal Planı şeklini alacaktır.

Müzakereler Hızla İlerlemeye Devam Ediyor

Müzakereler alanında da önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Eğitim ve Kültür, Bilim ve Araştırma, Ekonomik ve Parasal Politika, İstatistik, İşletme ve Sanayi Politikası, Mali Kontrol, Tarım ve Kırsal Kalkınma, Sosyal Politika ve İstihdam, Vergilendirme, Rekabet Politikası, Kamu Alımları ve Sermayenin Serbest Dolaşımı olmak üzere 12 fasılda AB Müzakere Sonuç Belgesi tamamlanarak Türkiye’ye iletilmiştir. Bu fasıllardan bir tanesinde müzakereler tamamlanmış, dört tanesinde ise müzakereler başlamıştır. Anılan fasılların müzakerelerinde önemli mesafeler katedilmesi ve bu fasılların bir kısmının daha 2007 yılı içerisinde müzakerelere açılması beklenmektedir.

Konuya ilişkin ayrıntılı bilgi, TÜSİAD Ankara Temsilciliği tarafından bütün müktesebat başlıklarını kapsayan ve TÜSİAD üyelerine özel olarak hazırlanarak gönderilen “**AB MÜZAKERE BAŞLIKLARINA GÜNCEL BAKIŞ: TEMEL UYUM ALANLARI VE HUKUKİ İZDÜŞÜM, AB-TUA**” başlıklı raporda yer almaktadır. 2006 yılında senede üç defa TÜSİAD üyelerine özel olarak yayımlanmaya başlanan ve son sayısı 27 Şubat 2007 tarihinde gönderilen raporun bir sonraki sayısı Mayıs ayında yayımlanacaktır.

**IMF Programında
Sona Doğru**

IMF ile mevcut Stand-By Düzenlemesinin 6. Gözden Geçirmesine ilişkin çalışmalar 1 Mart 2007 (bugün) tarihinde başlamıştır. Türkiye'yi ziyaret eden IMF heyeti, 1-15 Mart tarihleri arasında, öncelikle İstanbul'da özel sektör temsilcileri ve finansal kurumlarla temaslarda bulunacak, daha sonra çalışmalarına Ankara'da hükümet ve TCMB temsilcileri ile devam edeceklerdir. 6. Gözden Geçirmenin tamamlanmasıyla 749,5 milyon SDR (yaklaşık 1.132,4 milyon ABD doları) tutarındaki kredi dilimi serbest bırakılacaktır. IMF ile mevcut Stand-by Düzenlemesinin 2008 yılının ilk yarısında yapılacak olan 9. Gözden Geçirme ile sona ermesi programlanmıştır. Programa yönelik olarak verilen taahhütler ve gerçekleştirmeler **(V.) MAKRO EKONOMİK UYUM PROGRAMINA İLİŞKİN GELİŞMELER** başlıklı bölümde sunulmuştur.

**ABD ve
Sözde Ermeni
Soykırımı
Tasarısı**

ABD ile ilişkiler alanında son dönemin en tartışmalı konusu haline gelen sözde Ermeni Soykırımı karar tasarısının henüz kesin bir tarih belirlenmemiş olmakla birlikte kısa süre içerisinde ABD Temsilciler Meclisi'nde görüşülmesi beklenmektedir. Anılan karar tasarısının 2007 içerisinde kabul edilmesi beklenmekle birlikte, kabul edilmemesi durumunda, aynı nitelikte bir tasarının 2008 yılında tekrardan ele alınması muhtemeldir. Bu tür bir gelişmenin geleneksel Türkiye-ABD ilişkilerinde kırılma yaratması olasılık dahilindedir.

**Cumhurbaşkanlığı
Seçimine Doğru
Meclis
Çalışmaları**

Önümüzdeki dönemin en önemli gelişmelerinden birisi olarak beklenen Cumhurbaşkanlığı seçimine son derece kısa bir süre kalmıştır. Cumhurbaşkanı adayları 25 Nisan'a kadar belirlenecek ve seçim süreci 16 Nisan- 16 Mayıs 2007 tarihleri arasında tamamlanacaktır. 11. Cumhurbaşkanının seçilebilmesi için ilk 2 oylamada 376, bu sayıya ulaşamaması durumunda ise müteakip oylamalarda 276 milletvekilinin tek aday üzerinde uzlaşması gerekmektedir. Asgari 3 gün arayla gerçekleştirilecek oylamalar arasında Meclis çalışmalarının durması da ihtimal dahilindedir. Bu doğrultuda, seçim çalışmaları nedeniyle yasama sürecinde bir yavaşlama beklenmektedir. Ertelenmemesi durumunda 1 Temmuz'da başlayacak olan yasama tatili öncesinde yaklaşık 30 yasama günü bulunduğu göz önüne alındığında ise; kanunlaşması hedeflenen tasarı ve tekliflerin görüşmeleri için son derece sınırlı bir süre kaldığı ortaya çıkmaktadır. Seçim öncesinde aralıksız çalışılabilecek yegane dönem olan Mart ayında yasama çalışmalarının hızlı bir tempo içerisinde devam etmesi beklenmektedir. Cumhurbaşkanlığı sürecinin teknik işleyişi ve önemli kanun tasarısı ve tekliflerini gündeminde bulunduran Meclis gündeminde son durum **(II.) YASAMA SÜRECİ** başlıklı bölümde detaylı olarak ele alınmaktadır.

II. YASAMA SÜRECİ

TBMM çalışmaları yoğunluğunu koruyor

TBMM çalışmaları **yoğun temposunu korumaktadır**. Bir yandan TBMM İhtisas Komisyonları çeşitli kanun tasarı ve tekliflerini ele alırken diğer yandan TBMM Genel Kurulu'nda görüşmeler hızlı bir biçimde devam etmektedir. Seçimler öncesinde kalan süre azalırken Meclis gündemi artan bir biçimde **teknik çalışmalara yoğunlaşmış** görünmektedir. Meclis kulislerinde yapılan değerlendirmeler 1 Temmuz 2007 tarihinde başlayacak yasama tatili öncesinde, TCK'nun 301. maddesi gibi istisnai konular dışında, **yapısal mevzuat değişikliklerine gidilmeyeceği** yönündedir.

Mart ayında TBMM Gündemi

Mart ayı, Cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde **kesintisiz** ve hızlı çalışılabilecek **yegane ay** olması sebebiyle **özel bir öneme** sahiptir. Bu çerçevede ay içerisinde pek çok kanun tasarısı ve teklifinin ele alınması beklenmektedir. **Önümüzdeki haftalarda ele alınması beklenen** bazı kanun tasarısı ve kanun teklifleri **aşağıda sıralanmaktadır**. Ayrıca TBMM Genel Kurulu'nda görüşülerek **kanunlaşması muhtemel** çeşitli kanun **tasarı** ve **teklifleri** ile hazırlanmakta olan kanun tasarısı **taslaklarını** takvim beklentilerine göre sıralayan kapsamlı bir liste bu bölümün **(D.) Önümüzdeki Dönemde TBMM Genel Kurulu Gündemi** alt başlığında yer almaktadır.

- **Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik** Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve ilgili kanun **teklifleri**¹
- **Büyükşehir Belediyesi Kanunu, Belediye Kanunu, İl Özel İdaresi Kanunu ve Mahalli İdare Birlikleri Kanunlarında** Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun **Teklifi**²
- **Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri** Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun **Teklifi**
- **Tüketicinin Korunması** Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun **teklifleri**³
- **Avrupa Patentlerinin Verilmesi** ile İlgili Sözleşmenin (**Avrupa Patent Sözleşmesi**) Değiştirilmesine İlişkin **Anlaşmaya** Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- **Şans Oyunları** Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı
- **Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında** Kanun Tasarısı
- Kaçakçılıkla **Mücadele** Kanunu Tasarısı ve ilgili kanun **teklifleri**

¹ 39 maddelik tasarının ilk 19 maddesi kabul edilmiştir. Tasarıya ilişkin görüşmelerin bugün tamamlanması hedeflenmektedir.

² 2/911 Esas Numaralı kanun teklifi.

³ 2/917, 2/865 Esas Numaralı kanun teklifleri.

34 yasama günü sonra Meclis "tatil"

Cari durum değerlendirildiğinde, tatil öncesinde **yasama için son derece sınırlı bir süre** kalmış bulunmaktadır. Keza, mutad olarak haftada üç gün toplanan TBMM Genel Kurulu'nun 1 Temmuz 2007 öncesinde **yasamaya ayrılmış** sadece **34 çalışma günü** (bugün hariç) bulunmaktadır. Denetim çalışmalarına ayrılan günler de eklendiğinde bu süre **sadece 51 güne** ulaşmaktadır. Ayrıca, Nisan-Mayıs döneminde gerçekleştirilecek **Cumhurbaşkanlığı seçimi oylamaları** hasebiyle, **yaklaşık 10 günlük bir sürecin** seçime ayrılarak bu sürenin kısalması muhtemeldir. (**Cumhurbaşkanlığı seçimi süreci** aşağıda özetlenmektedir.) Öte yandan, belirebilecek **ihtiyaçlar doğrultusunda** ve Genel Kurul oylaması ile **ek çalışma** gün ve saatlerinin belirlenmesi ya da tatilin ertelenerek **yasama yılının uzatılması** da imkan dahilindedir.

Hızlandırılmış yasama modeli

Geçtiğimiz yıllarda da Ankara Bülteni'nde çeşitli boyutlarıyla değinildiği üzere; yasama çalışmalarında **"hızlandırılmış usul"** öngören **TBMM İktüzüğü'nün 91. maddesi yeniden ihdas edilmiştir**. Daha önce Anayasa Mahkemesi'nce iki defa iptal edilen 91. madde, son hali değiştirilerek 31 Ocak 2007 tarihinde kabul edilmiştir. Burada öngörülen **"hızlandırılmış usul"** ile **"temel kanun"** olarak nitelendirilen tasarı ve tekliflerin **30 maddelik bölümler halinde** görüşülmesine imkan sağlanmaktadır. Bu konuda daha **kapsamlı açıklama** ve gerçekleştirilen son düzenlemenin özelliklerini içeren bir bilgi notu, **15 Mart 2007** tarihinde yayımlanacak **Ankara Bülteni Yasama Süreci Ara Sayısı** ekinde yer alacaktır.

"de facto" hızlandırılmış usul: kanun teklifleri

Ayrıca geçtiğimiz yasama yıllarında yaygınlaşmaya başlayan ve yine Bülten'in çeşitli sayılarında dikkat çekilen bir diğer **hızlandırılmış yasama yöntemi** de yoğun bir biçimde kullanılmaktadır. Sürekli ve artan uygulaması ile **"de facto"** bir **"hızlandırılmış usul"** haline gelen bu yöntem **kanun teklifi yöntemidir**. Yukarıda sıralanan kısa vadede kanunlaşması öngörülen çalışmaların önemli bir kısmında da kullanılan bu yöntem ile kuruma **görüğe açma** ve **Başbakanlık aşamalarından** önemli bir **zaman tasarrufu** sağlanmaktadır. **Bu yöntemin seçime kadar devam edecek dönemde de yoğun bir biçimde kullanılması beklenmektedir**.

Cumhurbaşkanlığı seçim süreci

Önümüzdeki dönemin en önemli gelişmelerinden birisi olarak beklenen **Cumhurbaşkanlığı seçimlerine** son derece kısa bir süre kalmıştır. **Sürecin teknik işleyişi** şu şekilde gerçekleşecektir:

- Cumhurbaşkanlığı seçimi sürecinin, 10. Cumhurbaşkanı Sayın Ahmet Necdet SEZER'in **görev süresinin dolacağı 16 Mayıs 2007 tarihine kadar tamamlanması** gerekmektedir.
- **10 günlük aday bildirme süresinin** ilk günü olan ile **16 Nisan 2007 tarihinde** seçim süreci başlayacaktır.

**Cumhurbaşkanlığı
seçim süreci
(önceki sayfadan
devam)**

- Adayların belirlenmesini müteakiben, TBMM Danışma Kurulu önerisi ve TBMM Genel Kurulu'nun kabulü ile Cumhurbaşkanlığı seçimi için **4 oylama tarihi** belirlenecektir.
- 4 oylama tarihi arasında **en az 3 gün** bulunması gerekmektedir.
- Danışma Kurulu'nca önerilecek karar doğrultusunda **oylamalar arasında Meclis çalışmalarının durması** ihtimal dahilindedir.
- Bu oylamalardan herhangi birisinde gerekli sayıya ulaşılarak Cumhurbaşkanının seçilmesi durumunda seçim tamamlanır ve **diğer oylamalar gerçekleştirilmez**.
- Cumhurbaşkanının seçilmesi için ilk 2 oylamada en az **367**, diğer 2 oylamada ise en az **276** milletvekilinin oyuna ihtiyaç bulunmaktadır.
- İlk 3 oylamada tek aday için 276 oy toplanamazsa, 4. oylama **en çok oyu alan 2 aday** arasında gerçekleştirilir.
- 4 oylama içerisinde seçimin tamamlanması durumunda **11. Cumhurbaşkanı, 16 Mayıs 2007** tarihinde andiçerek görevine başlayacaktır.
- 4 oylamada Cumhurbaşkanının seçilememesi durumunda derhal **TBMM seçimleri yenilenir**.

**TBMM
Sandalye
Dağılımında
Son Durum**

22. Dönem 5. Yasama Yılında TBMM'deki **güncel milletvekili dağılımı** aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Türkiye Büyük Millet Meclisi 22.Dönem Milletvekilleri Dağılımı	
Parti Adı	Üye Sayısı
Adalet ve Kalkınma Partisi - AKP	354
Cumhuriyet Halk Partisi - CHP	153
Anavatan Partisi - ANAP	21
Doğru Yol Partisi - DYP	4
Sosyal Demokrat Halk Partisi - SHP	1
Halkın Yükselişi Partisi - HYP	1
Genç Parti - GP	1
Bağımsız Milletvekili	9
Boş	6
Toplam	544

A. Geçtiğimiz Dönemde Çıkan Kanunlar

2007 yılı Şubat ayında toplam **9 adet** kanun tasarısı görüşülerek kabul edilmiştir.

Şubat ayı içerisinde kabul edilen bütün kanunlar aşağıda yer alan tabloda kabul edilen en son kanundan başlamak üzere tasnif edilmiştir⁴:

Şubat 2007		
Kanunun Adı	Kabul Tarihi	No
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü Kurucu Belgesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	28.02.2007	5587
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Transit Taşıma Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	28.02.2007	5586
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	28.02.2007	5585
Enerji Verimliliği Kanunu	22.02.2007	5584
Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	22.02.2007	5583
Konut Finansmanı Sistemine İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	21.02.2007	5582
Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	15.02.2007	5581
Özel Öğretim Kurumları Kanunu	08.02.2007	5580
Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	01.02.2007	5579

⁴ Kanunun metnine ulaşabileceğiniz TBMM resmi web sitesi adresleri şu şekildedir:

[http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k\(kanun_sayısı\).html](http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k(kanun_sayısı).html)

Örnek: 5544 sayılı kanunun metnine ulaşmak için TBMM resmi web sitesi adresi

<http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5544.html> şeklindedir.

B. Yeni Kanun Tasarıları

2007 yılı Şubat ayında TBMM kayıtlarına giren kanun tasarılarının hepsi ve uluslararası belgelerin onaylanmasına ilişkin tasarıların tamamı ayrı tablolarda, tarihlerine göre sıralanmış olarak aşağıda sunulmaktadır:

KANUN TASARILARI (Uluslararası Belgeler Hariç)	TBMM'ye Geliş Tarihi	Son Durum
Çeltik Ekimi Kanunu Tasarısı	23.02.2007	Henüz sevk edilmemiştir
Türkiye Hakimler ve Savcılar Birliği Kanunu Tasarısı	20.02.2007	Adalet Komisyonu
Dopingle Mücadele Kanunu Tasarısı	16.02.2007	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu
Elektronik Ortamda İşlenen Suçların Önlenmesi ile 2559 ve 2937 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	12.02.2007	Adalet Komisyonu
Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	09.02.2007	Plan ve Bütçe Komisyonu

Uluslararası Belgelere İlişkin Kanun Tasarıları (Diğer Kanun Tasarıları Hariç)	TBMM'ye Geliş Tarihi	Son Durum
Türkiye Cumhuriyetinin Avrupa Birliği Kriz Yönetimi Harekatlarına Katılımı İçin Avrupa Birliği ile Türkiye Cumhuriyeti Arasında Çerçeve Teşkil Eden Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	22.02.2007	Dışışleri Komisyonu
Türkiye - EFTA Ortak Komitesinin EFTA Devletleri ile Türkiye Arasında Anlaşmanın Devlet Yardımlarına İlişkin 18 ve 23. Maddelerinin ve II Sayılı Ekinin Değiştirilmesi ve X ve XI Sayılı Eklerinin İptaline İlişkin 1/2005 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	16.02.2007	Dışışleri Komisyonu
Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşmeye Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	14.02.2007	Dışışleri Komisyonu
Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	14.02.2007	Dışışleri Komisyonu
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Ticaret ve Kalkınma Bankası Arasında Merkez Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	13.02.2007	Dışışleri Komisyonu
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü İş Konseyi Uluslar arası Sekreteryasını Türkiye'de Yararlanacağı Ayrıcalıklar, Bağışlıklar ve Kolaylıklara Dair Kanun Tasarısı	12.02.2007	Dışışleri Komisyonu
Sporda Dopinge Karşı Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	06.02.2007	Dışışleri Komisyonu
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Yolcu ve Yük Taşımacılığının Düzenlenmesi Hakkında Anlaşmanın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	06.02.2007	Dışışleri Komisyonu

C. TBMM İhtisas Komisyonları

TÜSİAD İhtisas Komisyonları tarafından izlemeye alınan veya alınma potansiyeli bulunan kanun tasarıları ve teklifleri, TBMM İhtisas Komisyonları'na göre aşağıdaki tabloda tasnif edilmiştir:

TBMM İhtisas Komisyonları'nda Görüşülen Kanun Tasarıları

Komisyon	Tasarının İsmi	Son Durum
	Vakıflar Kanunu	---
Adalet	Elektronik Ortamda İşlenen Suçların Önlenmesi ile 2559 ve 2937 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ⁵	(1)
	Türk Ticaret Kanunu Tasarısı	(3)
	Yargıtay Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	Gündemde
	Bilişim Sistemi Üzerinden Suç Teşkil Eden Zararlı Yayınlarla Mücadele Hakkında Kanun Teklifi	Gündemde
	Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun ve İskan Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi	Gündemde
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm	4734 Sayılı Kamu İhale Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi	Gündemde
Plan ve Bütçe	Hakimler ve Savcılar Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ⁶	(1)
İçişleri	Karayolları Trafik Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ⁷	Gündemde
	Karayolları Trafik Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı*	Gündemde
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji	Sigortacılık Kanunu Tasarısı*	Gündemde

1: Alt komisyondadır. 2: Öncelikli olarak ele alınması kararlaştırılmıştır. 3: TÜSİAD Görüşü sunulmuştur.

⁵ 28 Şubat 2007 tarihinde AK Parti Zonguldak Milletvekili Köksal Toptan'ın başkanlığında gerçekleştirilen komisyon toplantısında ilgili kanun tasarısı alt komisyona sevk edilmiştir.

⁶ 28 Şubat 2007 tarihinde gerçekleştirilen komisyon toplantısında, ilgili kanun tasarısı alt komisyona havale edilmiştir.

⁷ 28 Şubat 2007 tarihinde gerçekleşen komisyon toplantısında, mezkûr kanun tasarısı kabul edilmiştir.

D. Önümüzdeki Dönemde TBMM Genel Kurulu Gündemi

Önümüzdeki dönemde TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmesi beklenen ve TÜSİAD İhtisas Komisyonları tarafından izlemeye alınan veya alınma potansiyeli bulunan bazı kanun tasarıları aşağıda sıralanmıştır.⁸

(TBMM Genel Kurulu'nda yapılacak görüşmelere ilişkin vade klasifikasyonu tamamen cari durumdaki beklentilere dayalı olarak yapılmaktadır. Bu çerçevede, tasarıların görüşülme sırasının TBMM Danışma Kurulu kararı ile değiştirilebileceği ve gerek taslak metinlerin, gerek tasarıların yasama sürecinde ilerleme hızının Hükümetin iradesindeki değişiklikler doğrultusunda gerçekleşeceği dikkate alınmalıdır.)

“**Kısa Vade**” klasifikasyonu kapsamında belirtilen mevzuat geliştirme çalışmaları; kısa vade içerisinde kanunlaşması yönünde siyasi irade bulunan **kanun tasarılarını (TBMM’ye sevk edilmiş metinleri)** içermektedir.

“**Orta Vade**” klasifikasyonu kapsamında belirtilen mevzuat geliştirme çalışmaları; yasama sürecinde olağan prosedür çerçevesinde ilerlemesi beklenen **kanun tasarılarını (TBMM’ye sevk edilmiş metinleri)** içermektedir.

“**Uzun Vade**” klasifikasyonu kapsamında belirtilen mevzuat geliştirme çalışmaları; TÜSİAD İhtisas Komisyonları tarafından izlemeye alınan veya alınma potansiyeli bulunan, ilgili bakanlık, kamu kurum ya da kuruluşu uhdesinde sürdürülen “**bazı**” **ön yasama çalışmalarını (kanun tasarısı taslaklarını)** içermektedir.

Kısa Vade

- **Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik** Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, **Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, **Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun **Teklifi** (**39 maddelik tasarının ilk 19 maddesi kabul edilmiştir.**)
- **Büyükşehir Belediyesi Kanunu, Belediye Kanunu, İl Özel İdaresi Kanunu ve Mahalli İdare Birlikleri Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**⁹
- **Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı**
- **Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı Kanunu ve 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı**

⁸ Uluslararası belgelerin onaylanmasının uygun bulunmasına ilişkin kanun tasarıları tablolarda gösterilmemektedir.

⁹ 2/911 Esas Numaralı kanun teklifi.

- **Askerlik Kanununda** Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- **Er ve Erbaş Harçlıkları** Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- **Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri** Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi
- **Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları** Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- **Avrupa Patentlerinin Verilmesi** ile İlgili Sözleşmenin (**Avrupa Patent Sözleşmesi**) Değiştirilmesine İlişkin **Anlaşmaya** Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- **Şans Oyunları** Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı
- **Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında** Kanun Tasarısı
- **Kaçakçılıkla Mücadele** Kanunu Tasarısı, **4926 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele** Kanununda Değişiklik Yapılması ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun **Teklifi** ve **Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa** Bir Madde Eklenmesi ile İlgili Kanun **Teklifi**
- **Darülaceze Müessesesi** Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı
- **Kamu Finansmanı ve Borç Yönteminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun** ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- **Jeotermal Enerji Kaynakları ve Mineralli Sular** Kanunu Teklifi
- **Elektrik Piyasası** Kanunu, **Doğal Gaz Piyasası** Kanunu ve **Petrol Piyasası** Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
- **Doğal Gaz Piyasası Kanununda Değişiklik** Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
- **Sayıştay Kanunu Teklifi**
- **Kamulaştırma Kanununda Değişiklik** Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
- **Özel Öğretim Kurumları Kanunda Değişiklik** Yapılması Hakkında Kanun **Teklifi**
- **Çoğaltılmış Fikir ve Sanat Eserlerini Derleme** Kanunu Tasarısı

- **Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun** ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı
- **Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğünün Gümrük Müsteşarlığına Bağlanması** Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- **Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda** Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun **Teklifi** ve **4077 Sayılı Tüketicinin Korunması** Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun **Teklifi**
- **Gecekodu Kanununda Değişiklik** Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- **Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik** Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- **Büyükşehir Belediyesi Kanunu, Belediye Kanunu, İl Özel İdaresi Kanunu ve Mahalli İdare Birlikleri** Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklif
- **Kan, Kan Bileşenleri ve Ürünleri** Kanunu Tasarısı
- **Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına** ilişkin Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun **Teklifi**
- **Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi** Hakkında Kanun Tasarısı
- **Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları** Hakkında Kanunda **Değişiklik** Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- **Hemşirelik Kanununda Değişiklik** Yapılması Hakkında Kanun Teklifi
- **Sigortacılık Kanunu** Tasarısı
- **Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları** Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi
- **Yurt Dışına Çıkış Harcı** Hakkında Kanun Tasarısı
- **Uluslararası Belgelerin** onaylanmasına ilişkin çeşitli kanun tasarıları

Orta Vade

- **Tanık Koruma Kanunu** Tasarısı
- **Elektronik Haberleşme Kanunu** Tasarısı¹⁰
- **İl Özel İdareleri ve Belediye Gelirleri Kanunu** Tasarısı
- **Deprem Bakımından Yapı Yasaklı Alanlardaki Yerleşimlerin Güvenilir** Alanlara Nakline Dair Kanun Tasarısı ve ilgili kanun teklifi

¹⁰ Gündemden Komisyona geri çekilmiştir.

- **Mera Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik** Yapılması Hakkında Kanun Teklifi
- **Tütün ve Alkol Piyasası Kanunu** Tasarısı
- **Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik** Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi
- **Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına** İlişkin Kanun Tasarısı
- **Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar** Hakkında Kanun Tasarısı
- **İş Geliştirme Merkezleri Kanunu** Teklifi
- **İl Özel İdaresi Kanununda Değişiklik** Yapılmasına Dair Kanun Teklifi
- **2830 Sayılı Siyasi Partiler Kanununun** Bazı Maddelerinde **Değişiklik** Yapılmasına Dair Kanun Teklifi
- **4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanunda Değişiklik** Yapılması Hakkında Kanun Teklifi
- **İller Bankası Anonim Şirketi** Hakkında Kanun Tasarısı
- **2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda Değişiklik** Yapılması Hakkında Kanun Teklifi
- **2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması** Hakkında Kanun Teklifi
- **Dernekler Kanunu, Türk Medeni Kanunu ve İşçileri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri** Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- **Tapu Kanunu** ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- **Devlet Memurları Kanununda** Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi
- **Hakimler ve Savcılar Kanununda** Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi
- **Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda** Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- **Yargıtay Kanununda Değişiklik** Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- **Üreticilerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerine Olan ve Yeniden Yapılandırılan Borçlarının Faizsiz Ödenmesine** İlişkin Kanun Teklifi

- **Siyasi Etik Komisyonu** Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun **Teklifi**¹¹
- 3069 Sayılı "**Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun**" ile 3628 Sayılı "**Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu'nun**" 5 inci, 9 uncu ve 3 üncü Maddelerinde Değişiklikler Yapılması, "**TBMM Dışı Faaliyet Gelirlerinin Beyanı**" ve Bu Konularda Uygulamanın İzlenmesi ile Görevli "**TBMM Siyasi Etik Kurulu**" Kurulmasına İlişkin "**TBMM Siyasi Etik Yasası**" Adında Kanun **Teklifi**¹²
- **Basın Kanununda Değişiklik** Yapılmasına Dair Kanun Teklifi
- **Özelleştirme Uygulamaları** Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi
- **Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında** Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi
- **Elektronik Ortamda İşlenen Suçların Önlenmesi** ile **2559** ve **2937** Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- **Türkiye Hakimler ve Savcılar Birliği** Kanunu Tasarısı
- **Çeltik Ekimi** Kanunu Tasarısı
- **Dopingle Mücadele** Kanunu Tasarısı
- **Türk Ticaret Kanunu** Tasarısı

Uzun Vade

İlgili bakanlık, kamu kurum ya da kuruluşu uhdesinde bulunan ve çalışmalara ilişkin ön bilgi aktarımında fayda görülen "bazı" önemli mevzuat geliştirme çalışmaları şu şekildedir:

- **Seçimlerin Temel Hükümleri** ve **Seçmen Kütükleri** Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı¹³
- **Vergi Usulleri Kanununda Değişiklik** Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı (**Vergi Reformu 3. aşama**)
- **Patent ve Faydalı Model** Kanunu Tasarısı Taslağı
- **Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü** ve **Uygulama Şekli** Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı

¹¹ AKP üyesi 21 milletvekili imzalı kanun teklifi.

¹² CHP üyesi 43 milletvekili imzalı kanun teklifi.

¹³ Yeni Siyasi Uyum Paketinde yer alan Siyasetin Finansmanına ilişkin çalışma.

- **Türk Borçlar Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli** Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı
- **2924 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi** Hakkında Kanunda Bazı Değişiklikler Yapılması ile 13 ve 18. Maddelerinin Yeniden Düzenlenmesine ve Orman Kanunu'nun 2. Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı
- **3621 Sayılı Kıyı Kanununda Değişiklik** Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı
- **Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda** Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı
- **Tarım Bakanlığı Teşkilat Kanunu** Tasarısı Taslağı
- **Tarım Reformu ve Kırsal Kalkınma Genel Müdürlüğü Kuruluş** Kanunu Tasarısı Taslağı
- **Tarımsal Araştırma Geliştirme Merkezi Kuruluş** Kanunu Tasarısı Taslağı
- **3348 Sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda** Değişiklik Yapılması, **Posta Hizmetlerinin Düzenlenmesi** ve **Posta Düzenleme Kurulunun Kurulması** Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı
- **3194 Sayılı İmar Kanunu ile 180 Sayılı Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri** Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması ve Dönüşüm Alanları Hakkında Kanun Tasarı Taslağı ¹⁴
- **Ticarî Sır, Banka Sırrı ve Müşteri Sırrı** Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı
- **Sosyal Yardımlar ve Primsiz Ödemeler** Kanunu Tasarısı Taslağı
- **Tasarımların Korunması** Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı
- **Coğrafi İşaretlerin ve Geleneksel Özellikli Ürün Adlarının Korunması** Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı
- **Markalar Kanunu** Tasarısı Taslağı
- **Borçlar Kanunu** Tasarısı Taslağı
- **Gıda Kanunu** Tasarısı Taslağı
- **Gıda Hijyeni ile Gıda ve Yemin Resmi Kontrolleri Kanunu** Tasarısı Taslağı
- **Veteriner Hizmetleri** Kanunu Tasarısı Taslağı
- **Yem Kanunu** Tasarısı Taslağı

¹⁴ Çalışmaları tamamlanma aşamasına gelen İmar ve Planlama Kanunu Tasarısı Taslağı cari durumda gündemden düşmüştür. Bu çerçevede, meri kanunu tamamen değiştiren bu taslak yerine, sadece sınırlı değişikliklerle acil ihtiyaçları karşılamayı hedefleyen taslağın tekamül etmesi öngörülmektedir.

- **Çek Kanunu Tasarısı** Taslağı
- **DNA Veri Bankası Kurulmasına** Dair Kanun Tasarısı Taslağı
- **Bilişim Ağı Hizmetlerinin Düzenlenmesi ve Bilişim Suçları** Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı
- **Hukuk Muhakemeleri** Kanunu Tasarısı Taslağı
- **İcra ve İflas Kanununda** Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı
- **İnternet Medyası** Kanun Tasarısı Taslağı
- **Çekişmesiz Yargı ve Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yollarına İlişkin** Kanun Tasarısı

III. KURUMSAL İLETİŞİM PLATFORMLARI

A- Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu - YOİKK

Bu alanda bir önceki sayıdan bu yana önemli bir gelişme tespit edilmemiştir.

YOİKK III. Kızılcahamam Konferansı 19 - 21 Ocak 2007 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Konferansta **Şirket Kuruluşu, İstihdam, Sektörel Lisanslar, Yatırım Yeri, Vergi ve Teşvikler, Dış Ticaret ve Gümrükler, Yatırım Promosyonu, Fikri Mülkiyet Hakları, KOBİ, Kurumsal Yönetim** teknik komiteleri toplanmış ve taslak eylem planlarını hazırlamışlardır.

30 Ocak 2007 tarihli **XIX. YOİKK Yönlendirme Toplantısında** III. Kızılcahamam Konferansı sonucunda oluşturulan taslak eylem planları ele alınmıştır.

B- Reform İzleme Grubu - RİG

Reform İzleme Grubunun bir sonraki toplantısının Mart ayı içerisinde yapılması planlanmıştır. Toplantının gündeminde, 9. Paket içerisinde yer alan ve Cumhurbaşkanı'nca bir daha görüşülmek üzere TBMM'ye gönderilen Vakıflar Kanunu'nun ve Türk Ceza Kanunu'nun 301. maddesinin ele alınması planlanmaktadır.

C- Avrupa Birliği İletişim Grubu - ABİG

Geçtiğimiz sayıda öngörüldüğü üzere, ABİG faaliyetleri çerçevesinde, Avrupa Birliği üyesi ülkelerde aktif olarak faaliyette bulunan Türk kökenli siyasetçiler, gruplar halinde Türkiye'ye davet edilerek çeşitli siyasetçiler, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları temsilcileri ile görüş alışverişinde bulunmaları sağlanmıştır.

Ayrıca, ABİG Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu 2'nci kanalında (TRT 2) düzenli olarak haftada üç gün Avrupa Birliği'ne uyum süreciyle ilgili bilgilendirici bir program hazırlayıp sunacaktır. Sözü edilen programla ilgili hazırlık çalışmaları tamamlanma noktasına gelmiş olduğundan, Mart ayı içerisinde yayına girmesi planlanmaktadır.

Geçen senenin sonunda başlattığı, kamuoyunun çeşitli kesimleri ile Avrupa Birliği müzakere sürecini izleyen ve yöneten bürokrasi heyeti arasındaki bilgi akışını sağlayan toplantı serilerini yapmaya devam edecektir.

D- Ekonomi Koordinasyon Kurulu - EKK

Bu alanda bir önceki sayıdan bu yana önemli bir gelişme tespit edilmemiştir.

Ekonomi Koordinasyon Kurulu, makro ekonomi başta olmak üzere, ekonomi gündemine ilişkin her türlü konuda yaşanan gelişmeler konusunda zamanlı ve etkili koordinasyonu sağlayarak Türkiye için mümkün olan en üst verimlilik düzeyine ulaşmak amacıyla Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdülatif Şener'in başkanlığında toplanmaktadır. Prensip olarak her hafta bir toplantı yapılması planlanmış olup, ilk EKK toplantısı 25.5.2004 tarihinde yapılmıştır. Toplantıların değişmeyen ana gündem maddesi Ekonomideki Gelişmelerin ve Genel Ekonomik Durumun Değerlendirilmesi maddesi olmaktadır.

Ekonomi Koordinasyon Kurulu'nun son toplantısı **24 Haziran 2006** tarihinde Başbakan R. Tayip ERDOĞAN başkanlığında gerçekleştirilmiştir. Antalya'da toplanan ve 2 gün süren **AKP 7. İstişare ve Değerlendirme Toplantısı** sırasında gerçekleştirilen toplantıda **"son iktisadi ve finansal dalgalanmalar"** değerlendirilmiştir.

E- Ekonomik ve Sosyal Konsey - ESK

Bu alanda bir önceki sayıdan bu yana önemli bir gelişme tespit edilmemiştir.

DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi bundan sonra ILO toplantıları, Ekonomik Sosyal Konsey, Karma İstişare toplantıları da dahil Türkiye'deki diyalog mekanizmalarında yer almayacaklarını açıkladı. Çelebi, diyalog mekanizmalarından çekilmelerinin gerekçesini ise "Yıllarca aldatıldık, kendi mücadelemizi kendi yöntemlerimizle vereceğiz" sözleriyle açıkladı. Bu gelişme, hazırlıkları bir türlü somut bir aşamaya ulaşamayan Ekonomik Sosyal Konsey düzenlemesinin geleceği ve ayrıca ILO'da Türkiye işgücü sektörünün temsili açısından da önemli bir problem alanı olarak karşımıza çıkmaktadır.

F- Ekonomik Sorunları Değerlendirme Kurulu - ESDK

Bu alanda bir önceki sayıdan bu yana önemli bir gelişme tespit edilmemiştir.

Ekonomik Sorunları Değerlendirme Komitesi 10 Kasım 2006 tarihinde Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdüllatif ŞENER başkanlığında “KOBİ’lerin mali sektöre olan borçlarının yapılandırılması” gündemiyle toplanmıştır.

Toplantıda ekonomik krizin yarattığı tahribat nedeniyle zor koşullar içinde bulunan KOBİ’lerin ekonomiye kazandırılması için, “Anadolu Yaklaşımı” üzerine çalışmalara hız verildiğine değinilmiştir. Ayrıca Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği ve Devlet Planlama Teşkilatı’nın görüşleri alınarak hazırlanan “KOBİ’lerin Mali Sektöre Olan Borçlarının Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı”na ilişkin bilgi verilmiştir. Düzenleme 31 Aralık 2005 tarihinden önceki borçları kapsayacaktır.

IV. TÜSİAD ANKARA TEMSİLCİLİĞİ'NİN TEMAS VE KATILIMLARI

Ankara Temsilciliğinin TÜSİAD Adına Katılım Sağladığı Faaliyetler

- T.C. Yüksek Seçim Kurulu Başkanı Muammer AYDIN ile toplantı
- T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Adem ŞAHİN ile toplantı
- T.C. Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Büyükelçi Ahmet ACET ile toplantı
- T.C. Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Büyükelçi Selim KUNERALP ile toplantı
- T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Müsteşar Yardımcısı Cavit DAĞDAŞ ile toplantı
- TÜSİAD'ın Fransa'daki muadili Fransız Girişimciler Hareketi'nin (MEDEF) Türkiye ziyareti çerçevesinde
  - MEDEF Başkanı Laurence PARISOT onuruna verilen akşam yemeğine katılım
  - YASED tarafından düzenlenen "Başarıya Giden Yolda Fırsatlar Ülkesi Türkiye" konulu konferansa katılım
  - TÜSİAD ile MEDEF arasında gerçekleştirilen toplantıya katılım
  - Başbakan Recep Tayyip ERDOĞAN ile toplantıya katılım
- T.C. Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Genel Müdürü Büyükelçi Naci SARIBAŞ ile toplantı
- T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı AB ile İlişkiler Genel Müdürü Cevdet YILMAZ, AB Politikaları Dairesi Başkanı Ahmet YÜCEL ve AB Uyum Dairesi Başkanı Sahir ÖZDEMİR ile toplantı
- T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürü Memduh AKÇAY ile toplantı
- Hollanda Kraliçesi Beatrix'in Türkiye ziyareti çerçevesinde Başbakan Recep Tayyip ERDOĞAN ile toplantıya katılım
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Dışişleri Başdanışmanı ve Özel Kalem Müdürü Büyükelçi Zergün KORUTÜRK ile ikili görüşme
- Avrupa Birliği İletişim Grubu (ABİG) İcra Sekreteri Şevki MÜTEVELLİOĞLU ve Başbakanlık Başdanışmanı ve Dışişleri Bakanı Doç. Dr. Abdullah GÜL'ün AB Danışmanı Ahmet SEVER ile toplantı
- CNNTürk Haber Müdürü Yavuz OĞHAN ile toplantı

- Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Müdürü Gündüz DİNÇER ile toplantı
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Müdür Yardımcıları Şeref İBA ve İrfan NEZİROĞLU ile toplantı
- İngiltere Büyükelçiliği İkinci Katibi Claire PHILLPOTTS ile toplantı
- The German Marshall Fund of the United States tarafından gerçekleştirilen ABD programı için seçim komitesine katılım
- Konrad Adenauer Vakfı tarafından düzenlenen “Almanya’nın AB Konsey Başkanlığı: Hedefler ve Beklentiler” konulu toplantıya katılım
- Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) tarafından düzenlenen “Ücretler Üzerindeki Yükler ve Gelir Vergisi Kanunu’nda Yapılması Düşünülen Değişiklikler” konulu toplantıya katılım
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü Uzmanları ve çeşitli İhtisas Komisyonları’nın uzmanları ile görüşmeler
- T.C. Başbakanlık Dış Ticaret İşlemleri Çalışma Grubu Toplantısına katılım
- “Türkiye Araştırma Camiası AB 7. Çerçeve Programları için Buluşuyor” konulu konferansa katılım
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Türkiye’de Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) Yönetim Kurulu Toplantısına katılım
- Hindistan Büyükelçiliği Müsteşarı Mr. VERMA ile toplantı
- “Lizbon Stratejisi’nin Yaygınlaştırılmasına Yönelik Kurumlararası İşbirliği ve Eğitim Projesi” Seminerlerine katılım
- Türk – Alman İşbirliği Konseyi (TAİK) Koordinasyon toplantısına katılım
- TÜSİAD Parlamento İşleri Komisyonu Toplantısına katılım

V. MAKRO EKONOMİK UYUM PROGRAMINA İLİŞKİN GELİŞMELER

IMF ile mevcut Stand-By Düzenlemesinin **6. Gözden Geçirmesine** ilişkin çalışmalar **1 Mart 2007** (bugün) tarihinde başlamıştır. Türkiye'yi ziyaret eden IMF heyeti, 1-15 Mart tarihleri arasında, öncelikle İstanbul'da **özel sektör temsilcileri ve finansal kurumlarla** temaslarda bulunacak, daha sonra çalışmalarına Ankara'da **hükümet** ve **TCMB** temsilcileri ile devam edeceklerdir. **6. Gözden Geçirme kapsamında, Niyet Mektubu** çerçevesindeki **taahhütlerin** yerine getirilmesi, **bütçenin uygulanması, vergi politikası** ve **vergi idaresi, sosyal güvenlik** ve **bankacılık sektörü reformları** ele alınacaktır. 6. Gözden Geçirmenin tamamlanmasıyla **749,5 milyon SDR (yaklaşık 1.132,4 milyon ABD doları)** tutarındaki **kredi dilimi** serbest bırakılacaktır. IMF ile mevcut Stand-by Düzenlemesinin **2008 yılının ilk yarısında** yapılacak olan **9. Gözden Geçirme** ile sona ermesi beklenmektedir.

IMF heyeti **6. Gözden Geçirme** dışında, **2007** yılına ilişkin **4. Madde** kapsamındaki "**Danışma**" süreci bağlamında da yetkililerle görüşmelerde bulunacaktır. Bu doğrultuda, Türkiye'nin **rekabet edebilirliğinin artırılmasına, istihdam kapasitesinin artırılmasına, finansal ve ekonomik temellerin güçlendirilerek ekonominin orta vadeli büyüme potansiyelinin artırılmasına** yönelik politikalar ele alınacaktır.

27 Kasım 2006 tarihli **Niyet Mektubunda yer alan yükümlülüklerin 22 Şubat 2007 itibarıyla** durumu aşağıdaki tablolarda özetlenmiştir.

27 KASIM 2006 TARİHLİ NİYET MEKTUBU ÇERÇEVESİNDE YAPISAL KOŞULLUK (22 Şubat 2007 itibariyle)	
KONUSU	TÜRÜ VE ZAMANLAMASI
Para Politikası	
1. Sıkı para politikası hedeflerinin gözetilmesine devam edilmesi	Taahhüt
2. Merkez Bankasının ihtiyatlılık amaçlı uluslararası rezerv tutmasına devam etmesi. İhale mekanizmasında öngörülebilirlik sağlanması amacıyla, 2007 sonuna kadar günlük döviz alım ihalelerinin sürdürülmesi. Aynı zamanda, döviz kurundaki aşırı dalgalanmaların önlenmesi amacıyla yapılan müdahalelerin yapılması.	Taahhüt
Kamu Maliyesi	
3. Meclise, GSMH'nın %5'i oranında merkezi yönetim seviyesinde gerçekleştirilmek üzere, GSMH'nın en az % 6,5'u kadar birincil fazla öngören bütçenin sunulması. (TAMAM)	Öncelikli Eylem
4. 2006 sonunda getirilen sınır doğrultusunda, harcamalarda meydana gelecek artışı dengeleyecek önlemlerin alınması.	Taahhüt
5. 2007 Bütçesi doğrultusunda, yeni kamu personeli alınma hızının yavaşlatılarak, personel harcamalarının kısılması. (TAMAM)	Yapısal Koşul
6. Ek bütçe yükümlülükleri içermemesi kaydıyla, ücret yapısının verimliliğinin artırılması amacıyla, kamu sektöründe geniş kapsamlı bir reform yapılması.	Taahhüt
7. Programın mali hedeflerine ulaşmasını sağlamak için, maliye politikası oluşturulması için hazırlıkların yapılması.	Taahhüt
8. Bütçe ödeneklerinden 1,3 Milyar YTL'nin ayrılması ve TMO'nun bütçede planlanan miktarlara ve hedeflenen mali programa uygun hareket etmesinin sağlanması için talimat çıkarılması. (TAMAM)	Taahhüt
9. Kamu iktisadi teşebbüslerinin fiyatlarının, 2007 programının temelinde bulunan varsayımlarla aynı doğrultuda tutulması.	Sürekli Yapısal Koşul

27 KASIM 2006 TARİHLİ NİYET MEKTUBU ÇERÇEVESİNDE YAPISAL KOŞULLUK (22 Şubat 2007 itibariyle)	
KONUSU	TÜRÜ VE ZAMANLAMASI
Vergi Politikası ve İdaresi	
10. Gelecek gözden geçirmeler dikkate alınarak, Bankacılık ve Sigorta İşlem vergisinin kaldırılması ya da sosyal prim ödemelerinin azaltılması amacıyla, Mayıs ayı sonunda gerçekleştirilen vergi tahsilatında kullanılan yüksek performans yönteminin fizibilitesinin araştırılması.	--
11. Gelir Vergisi Reformunun ikinci aşaması için hazırlanan taslağın TBMM'ye sunulması. (TAMAM)	Öncelikli Eylem
12. Gelir Vergisi Reformunun ikinci aşaması için hazırlanan taslağın TBMM'de kabul edilmesi.	Yapısal Performans Kriteri; Çalışmalar devam etmektedir.
13. Küçük işletmelerin vergilendirilmesi sisteminin sadeleştirilmesi öngören ve 2008 yılında yürürlüğe girecek şekilde ayrıntılı bir Gelir Vergisi Reformunun hazırlıklarına önümdeki yılda başlanması.	Taahhüt
14. Planlanan uzun vadeli konut kredisi faizi öngören yasa bağlamında, yapılacak faiz ödemelerinde indirimle gidilmemesi. (TAMAM)	Taahhüt
15. Mevcut vergi giderlerini sayısal olarak içeren bir raporun yayınlanması.	Taahhüt
16. Hedeflenen teşviklerin ve vergi kesintilerinin dışında yenilerinin getirilmesinden kaçınılması.	Taahhüt
17. KDV'nin mevcut yapısının korunması ve yeni muafiyetlerin verilmesinden kaçınılması.	Taahhüt
18. Önceki yılların mali göstergelerinin yeniden hesaplanmış halinin, yeni merkezi yönetim bütçesi formatında yayınlanması.	Taahhüt
19. Yerel yönetimlerin 2006 yılı bütçe gerçekleştirmelerine dair rakamların toplanması.	Taahhüt
20. Yerel yönetimlerin bütçe gerçekleştirmelerine ilişkin rakamların 2007 yılında çeyrekler itibariyle yayınlanması.	Taahhüt

27 KASIM 2006 TARİHLİ NİYET MEKTUBU ÇERÇEVESİNDE YAPISAL KOŞULLUK (22 Şubat 2007 itibariyle)	
KONUSU	TÜRÜ VE ZAMANLAMASI
21. Kamu- Özel Sektör Ortaklığının genel çerçevesini ve muhasebesini düzenleyen bir kanun taslağının hazırlanması.	Taahhüt
22. Büyük mükellefi biriminin çalışmaya başlaması; (i) Gerekli bilgisayar donanımının sağlanması, (ii) Denetim personelinin ve diğer personelin seçilmesi, (iii) Geçiş döneminin planlanması, (iv) Personelin eğitilmesi, (v) Personel için performans tabanlı kriterlerin belirlenmesi. (TAMAM)	Taahhüt
23. Halen devam eden ve yaygın olan KDV sahtekarlığına yönelik olarak IMF teknik asistanlığından da yararlanarak önlemlerin alınması.	Taahhüt; Çalışmalar devam etmektedir.
Sosyal Güvenlik ve Sağlık Harcamaları	
24. Sosyal Güvenlik Kurumunu ilaç ve ecza ürünlerinin katkı payını ödemesi konusunda değişiklik yapma yetkisi veren mevzuatın TBMM'ye sunulması. (TAMAM)	Taahhüt
25. Sosyal Güvenlik Kurumunu ilaç ve ecza ürünlerinin katkı payını ödemesi konusunda değişiklik yapma yetkisi veren mevzuatın TBMM'de kabul edilmesi. (TAMAM)	Yapısal Performans Kriteri
26. 2007 Kasım sonuna kadar devlet hastanelerinin zarar tazminin yapısının değiştirilmesi; (i) Uluslararası en iyi uygulama göstergelerine göre sağlanan sağlık hizmetlerinin kalitesinin izlenmesi, (ii) 2006 seviyesinde tutulmak kaydıyla, bu kalite değerlendirmesine dayalı prim ödeme sisteminin uyarlanması, (iii) Birincil Sağlık Merkezlerindeki (Sağlık Ocakları) pratisyenlere yapılan tazminlerdeki artışı göz önünde bulundurularak, ödeme sisteminin yapısının maliyetsiz bir yapıya kavuşturulması, (TAMAM)	Taahhüt
27. Ecza ürünleri harcamalarını kontrol altında tutabilmek için bir dizi önlemin alınması; (i) Geri ödemesi yapılan ilaçlardan en ucuz olanı ile en pahalı olanı arasındaki marjın düşürülmesi, (ii) Jenerik ilaçlarla orijinal ilaçlar arasındaki fiyat oranının %80'den %72'ye indirilmesi, (iii) Referans fiyatlarının belirlenmesinde dikkate alınan ülke sayısının artırılması, (iv) Özellikle antibiyotik alanında olmak üzere, uygun ilaç kullanımı konusunda fizikçi yetiştirilmesi.	Taahhüt; Çalışmalar devam etmektedir.

27 KASIM 2006 TARİHLİ NİYET MEKTUBU ÇERÇEVESİNDE YAPISAL KOŞULLUK (22 Şubat 2007 itibariyle)	
KONUSU	TÜRÜ VE ZAMANLAMASI
28. Ayrıca, (i) Dışarıdan hastaya verilen servislerde, vaka başı ödeme sisteminin oluşturulması, (ii) Uygun olduğu durumlarda, ilacın mümkün olan en küçük paket olarak yazılmasına geçilmesi, (iii) Aile hekimliği müessesinin 10 yeni ilde uygulamaya başlanması, (iv) Varolan üç sosyal güvenlik kurumunun tedarik sisteminin birleştirilmesi ve daha iyi izlenebilirlik için eczanelere çek sisteminin getirilmesi. (TAMAM)	Taahhüt
29. Emeklilik indeksi formülü dahil olmak üzere, yeni emeklilik parametrelerinin uygulanmaya başlanması. (ERTELENDİ)	Taahhüt
30. Sosyal sigorta primlerinin ödenmesi için yükümlülüklerin yerine getirilmesi için gerekli önlemlerin alınması; Bağ-Kur gecikmiş borçlarının temizlenmesinin güçlendirilmesi; SSK denetim programının genişletilmesi ve birleştirilmiş kurumda modern borç toplama yöntemlerinin uygulanması.	Taahhüt
31. 2007 Haziranına kadar, ücretlerin bankalar aracılığıyla ödenmesini sağlayan yasal çerçevenin oluşturulması,	Taahhüt
32. Sağlık harcamalarının program hedefleri doğrultusunda tutulması için gerekli olabilecek ek önlemlerin alınması.	Taahhüt
Finansal Sektör Reformu	
33. Denetleme fonksiyonlarının daha fazla konsolide edilmesine ilişkin çalışmaları inceleyen komitenin çıktılarının gösterilmesi. (TAMAM)	Taahhüt
34. Finansal Sektör Değerlendirmesi Programının bulgularını kullanarak gelecek reform çabalarına ışık tutması,	Taahhüt
35. BDDK tarafından, bankaların öngörülme-yen şoklara yönelik olarak gerekli tedbirleri almalarının sağlanması,	Taahhüt
36. Halk Bankası'nın özelleştirilmesi ve özelleştirmenin takvimi ile ilgili duyurunun yapılması. (ERTELENDİ)	Öncelikli Eylem
37. Halk Bankası'nın özelleştirilmesinin tamamlanması.	Yapısal Koşul
38. Halk Bankasında elde edilen deneyimler doğrultusunda, Ziraat Bankası için de bir stratejinin hazırlanması.	Taahhüt

27 KASIM 2006 TARİHLİ NİYET MEKTUBU ÇERÇEVESİNDE YAPISAL KOŞULLULUK (22 Şubat 2007 itibariyle)	
KONUSU	TÜRÜ VE ZAMANLAMASI
39. Uzun vadeli konut kredisi üzerinden borçlanma ile ilgili olarak destekleyici mevzuatın çıkarılması.	Taahhüt
40. TMSF üzerinde bulunan bütün varlıkların devredilmesi.	Taahhüt
Yatırım Ortamının İyileştirilmesi	
41. Özelleştirme programına 2007 yılında da devam edilmesi. (TEDAŞ, TEKEL, Milli Piyango İdaresi, Halk Bankası).	Taahhüt

TBMM İÇTÜZÜĞÜ MADDE 91: TEMEL KANUNLAR
- ANKARA BÜLTENİ EK DOKUMANI -

31 Ocak 2007 tarihli ve 884 sayılı TBMM kararının 3 Şubat 2007 tarihli ve 26423 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanması ile gerçekleştirilen tek maddelik TBMM İktüzüğü değişikliği sonrasında gerek siyasi arenada, gerek hukukçular arasında kapsamlı tartışmalar yaşanmaktadır. Bu tartışmalardan birisi Anayasa’ya aykırılık tezinin devam edip etmediği, diğeri ise benimsenen yazım tekniğinin “muğlaklık” yaratıp yaratmadığına ilişkindir.

Bu değişikliğe konu oluşturan TBMM İktüzüğü’nün 91. maddesi, Anayasa Mahkemesi tarafından ilki 31.1.2002 tarihli ve 2002/24 sayılı oybirliği, ikincisi 29.4.2003 tarihli ve 2003/38 sayılı oybirliği ve üçüncüsü 26 Ekim 2005 tarihli ve 2005/73 sayılı kararı ile oyçokluğu olmak üzere üç kere Anayasa’ya aykırılık gerekçesiyle iptal edilmiştir. Belirli niteliğe sahip kanunların olağan görüşme usulünün dışında, hızlandırılmış bir usulle görüşülmesine imkan tanıyan bu madde ile görüşülen kanunun maddelerinin bloklar halinde görüşülmesi ve oylanması öngörülmektedir.

Gerçekleştirilen son düzenleme özetle şu hususları öngörmektedir:

- Temel Kanun usulünde görüşülmesi kararlaştırılan kanun tasarısı ve teklifleri “her bölümü” en çok 30 maddeden oluşan bölümler halinde görüşülecektir.
- Milletvekilleri, esas komisyon veya Hükümet bu usulde değişiklik önermeleri verebilmektedir. Buna karşın Anayasaya aykırılık önermeleri dahil olmak üzere her bir madde üzerinde sadece iki önerge verilebilir. Ayrıca, her siyasî parti grubuna mensup milletvekillerinin birer önerge verme hakkı saklı tutulmaktadır.
- Temel Kanun usulünde; bölümler, maddeler okunmaksızın maddenin görüşülmesindeki usule göre ayrı ayrı görüşülür ve bölümdeki maddeler ayrı ayrı oylanır.
- Her bir Bölüme ilişkin soru-cevap süresi, onbeş dakika ile sınırlıdır.
- Böylelikle örneğin 300 maddelik bir tasarı, 10 bölüm halinde; maddelerin okunmadan oylanması, sınırlandırılmış önerge ve konuşma hakkı sonucunda çok kısa bir sürede TBMM Genel Kurulu görüşmelerini tamamlayarak kanunlaşabilecektir.
- Yeni bir madde olarak görüşülmesine komisyonun salt çoğunlukla katıldığı önergeler ile yeniden görüşülmesine karar verilen maddeler üzerinde görüşme açılır ve bu maddede belirtilen sayıda önerge verilebilir.
- Bir kanun tasarısı, kanun teklifi veya TBMM İktüzüğü değişiklik teklifinin Temel Kanun usulünde görüşülebilmesi için Hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifini müteakip Danışma Kurulunun oybirliği ile önerisi üzerine Genel Kurulca karar verilebilmektedir.

- Buna karşın; Danışma Kurulunda oybirliği sağlanamaması halinde, siyasi parti gruplarının önerisi üzerine de TBMM Genel Kurulunca Temel Kanun usulünün işletilmesine karar verilebilir
- Her bir bölümün kaç maddeden oluşacağına ve bölümlerin başlangıç ve bitiş maddelerine de (30 madde sınırı dahilinde) aynı şekilde karar verilebilmektedir.
- Bir kanun tasarısı veya teklifi aşağıdaki unsurlara veya bunlar gibi özellikleri sahipse Temel Kanun usulünde görüşülebilecektir:
  - Bir hukuk dalını sistematik olarak bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştirecek biçimde genel ilkeleri içermesi,
  - Kişisel veya toplumsal yaşamın büyük bir bölümünü ilgilendirmesi,
  - Kendi alanındaki özel kanunların dayandığı temel kavramları göstermesi,
  - Özel kanunlar arasında uygulamada ahenk sağlaması,
  - Düzenlediği alan yönünden bütünlüğünün ve maddeler arasındaki bağlantıların korunması zorunluluğunun bulunması,
  - Önceki yasalaşma evrelerinde de özel görüşme ve oylama usulüne bağlı tutulması
- Ayrıca TBMM İçtüzüğü'nü bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan teklifler bu usulde görüşülebilecektir.

Konuya ilişkin daha kapsamlı bilgi sunabilmek amacıyla;

- Kronolojik sırasıyla TBMM İçtüzüğü'nün 91. maddesinde yapılan düzenlemeler ve
- Anayasa Mahkemesi'nin 2003 yılında verdiği iptal kararının esasın incelenmesine dair bölümü

aşağıda sunulmaktadır.

A- TBMM İÇTÜZÜĞÜ MADDE 91 DÜZENLEMELERİ

TBMM İçtüzüğü'nün 91. maddesinde yapılan düzenlemeler, kronolojik sırada aşağıda yer almaktadır.

- **5.3.1973 tarihli ve 584 sayılı TBMM İçtüzüğü'nün 91. maddesi şu şekildedir:**

“Temel kanunları ve İçtüzüğü bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı veya tekliflerin Genel Kurulda görüşülmesinde uygulanacak özel görüşme ve oylama usulü tespitine Hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifi, Danışma Kurulunun oybirliği ile önerisi üzerine Genel Kurulca karar verilebilir.”

- **Bu madde, TBMM'nin 7.2.2001 tarihli ve 713 sayılı kararıyla değiştirilmiştir:**

“Temel kanunları, İçtüzüğü ve ülkenin ekonomik ve teknolojik gelişimi ile doğrudan ilgili yeniden yapılanma kanunlarını bütünü ile veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı veya tekliflerin Genel Kurulda görüşülmesinde uygulanacak özel görüşme ve oylama usulü ile maddeler üzerinde önerge verilip verilemeyeceğinin tespitine Hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifi, Danışma Kurulunun önerisi üzerine Genel Kurulca karar verilebileceği gibi, Danışma Kurulunda oybirliği sağlanamaması halinde siyasi parti gruplarının önerisi üzerine Genel Kurulca üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun oyu ile de karar verilebilir.”

- **Ancak değiştirilen madde, Anayasa Mahkemesi'nin 31.1.2002 tarihli ve 2002/24 sayılı kararı iptal edilmiştir.**
- **TBMM'nin 10.4.2003 tarihli ve 766 sayılı kararıyla yeniden düzenlenen TBMM İçtüzüğü'nün 91. maddesi ise şu şekildedir:**

“Temel kanunları ve İçtüzüğü bütünü ile veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı veya tekliflerin Genel Kurulda bölümler halinde görüşülmesine ve her bölümün hangi maddelerden oluşacağına, Hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifi, Danışma Kurulunun önerisi üzerine Genel Kurulca karar verilebileceği gibi, Danışma Kurulunda oybirliği sağlanamaması halinde siyasi parti gruplarının önerisi üzerine Genel Kurulca üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun oyu ile de karar verilebilir. Bu takdirde bölümler, maddeler okunmaksızın ayrı ayrı görüşülür ve oylanır. Bölümler üzerinde verilen önergelerin kabulü halinde o bölüm kabul edilen önergeler ile birlikte oylanır. Bölümlerin görüşülmesinde maddelerin görüşülmesine ilişkin hükümler uygulanır.”

- **91. maddenin bu hali de, Anayasa Mahkemesi'nin 29 Nisan 2003 tarihli ve E.2003/30, K.2003/38 sayılı kararıyla iptal edilmiştir.**

- Bu gelişme üzerine 2003 yılında iptalinden itibaren boş bırakılan mezkur madde, 30 Haziran 2005 tarihli ve 855 sayılı kararında aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir:

“Temel kanunlar

Madde 91. — a) Bir hukuk dalını sistematik olarak bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştirecek biçimde genel ilkeleri içermesi; kişisel veya toplumsal yaşamın büyük bir bölümünü ilgilendirmesi; kendi alanındaki özel kanunların dayandığı temel kavramları göstermesi, özel kanunlar arasında uygulamada ahenk sağlaması, düzenlediği alan yönünden bütünlüğünün ve maddeler arasındaki bağlantıların korunması zorunluluğunun bulunması; önceki yasalaşma evrelerinde de özel görüşme ve oylama usulüne bağlı tutulması gibi özellikleri taşıyan kanunları ve İçtüzüğü bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı veya tekliflerin Genel Kurulda bölümler halinde görüşülmesine ve her bölümün en çok otuz maddeyi geçmemek kaydıyla hangi maddelerden oluşacağına Hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifi, Danışma Kurulunun oybirliği ile önerisi üzerine Genel Kurulca karar verilebilir. Bu takdirde bölümler, maddeler okunmaksızın maddenin görüşülmesindeki usule göre ayrı ayrı görüşülür ve bölümdeki maddeler ayrı ayrı oylanır.

Milletvekilleri, esas komisyon veya Hükümet değişiklik önerileri verebilir. Milletvekilleri tarafından Anayasaya aykırılık önerileri dahil her madde için iki önerge verilebilir.

Bölümler üzerindeki soru-cevap süresi, onbeş dakika ile sınırlıdır.

81 inci maddenin diğer hükümleri saklıdır.

b) Danışma Kurulunda oybirliği sağlanamaması halinde siyasi parti gruplarının önerisi üzerine de (a) bendinde belirtilen yasama yönteminin uygulanmasına Genel Kurulca karar verilebilir.”

- **91. maddenin bu hali de, Anayasa Mahkemesi’nin 26 Ekim 2005 tarihli ve E.2005/74, K.2005/73 sayılı kararıyla iptal edilmiştir.**

- 2005 yılında iptalinden itibaren yaklaşık 15 ay süreyle boş bırakılan mezkur madde, 31 Ocak 2007 tarihli ve 884 sayılı kararıyla aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir:

“Temel kanunlar

MADDE 91– a) Bir hukuk dalını sistematik olarak bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştirecek biçimde genel ilkeleri içermesi; kişisel veya toplumsal yaşamın büyük bir bölümünü ilgilendirmesi; kendi alanındaki özel kanunların dayandığı temel kavramları göstermesi, özel kanunlar arasında uygulamada ahenk sağlaması, düzenlediği alan yönünden bütünlüğünün ve maddeler arasındaki bağlantıların korunması zorunluluğunun bulunması; önceki yasalaşma evrelerinde de özel görüşme ve oylama usulüne bağlı tutulması gibi özellikleri taşıyan kanunları ve İçtüzüğü bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı veya tekliflerin Genel Kurulda bölümler halinde görüşülmesine ve her bölümün en çok otuz maddeyi geçmemek kaydıyla hangi maddelerden oluşacağına Hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifi, Danışma Kurulunun oybirliği ile önerisi üzerine Genel Kurulca karar verilebilir. Bu takdirde bölümler, maddeler okunmaksızın maddenin görüşülmesindeki usule göre ayrı ayrı görüşülür ve bölümdeki maddeler ayrı ayrı oylanır.

Milletvekilleri, esas komisyon veya Hükümet değişiklik önerileri verebilir. Milletvekilleri tarafından Anayasaya aykırılık önerileri dahil madde üzerinde iki önerge verilebilir. Ancak, her siyasî parti grubuna mensup milletvekillerinin birer önerge verme hakkı saklıdır.

Yeni bir madde olarak görüşülmesine komisyonun salt çoğunlukla katıldığı önergeler ile yeniden görüşülmesine karar verilen maddeler üzerinde görüşme açılır ve bu maddede belirtilen sayıda önerge verilebilir.

Bölümler üzerindeki soru-cevap süresi, onbeş dakika ile sınırlıdır.

Diğer hükümler saklıdır.

b) Danışma Kurulunda oybirliği sağlanamaması halinde siyasî parti gruplarının önerisi üzerine de (a) bendinde belirtilen yasama yönteminin uygulanmasına Genel Kurulca karar verilebilir.”

- Anayasa Mahkemesi’nin TBMM İçtüzüğü’nün 91. maddesine ilişkin 26 Ekim 2005 tarihli ve E.2005/74, K.2005/73 sayılı kararının çeşitli bölümleri aşağıda yer almaktadır.

B - ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Resmi Gazete Tarih/Sayı : 21.10.2006-26326

Esas Sayısı : 2005/74

Karar Sayısı : 2005/73

Karar Günü : 26.10.2005

İPTAL DAVASINI AÇAN : Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeleri Haluk KOÇ, Oya ARASLI ve 116 Milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU : 30.6.2005 günlü, 855 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında Karar'ın 1. maddesiyle 5.3.1973 günlü, 584 karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün yeniden düzenlenen 91. maddesinin;

1- (a) bendinin;

a- Birinci paragrafının,

b- İkinci paragrafının ikinci tümcesinin,

c- Üçüncü paragrafının,

d- Dördüncü paragrafının,

2- (b) bendinin,

Anayasa'nın 2. ve 87. maddelerine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüklerinin durdurulması istemidir.
istemidir.

...

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru dilekçesi ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, iptali istenilen İçtüzük kuralı, dayanan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- 91. MADDENİN (a) BENDİNİN İNCELENMESİ

1- Birinci Paragrafının Birinci Tümcesi

Dava dilekçesinde tümcenin, belirlilik, açıklık gibi niteliklerden yoksun bir düzenleme olduğu, milletvekillerinin yasama etkinliklerine gereği gibi katılmalarını engelleyeceği, tanımdaki esnekliğin uygulamanın yaygınlaştırılmasına olanak tanıyacağı belirtilerek Anayasa'nın 2. ve 87. maddelerine aykırılığı ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralla, kanunları ve İçtüzüğü bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı ve teklifler, farklı görüşme ve oylama yöntemine bağlı tutulmakta, bu tasarı ve tekliflerin, Genel Kurul'da bölümler halinde görüşülmesine ve her bölümün otuz maddeyi geçmeyen hangi maddelerden oluşacağına Hükümetin, esas komisyonun ve grupların teklifi, Danışma Kurulu'nun oybirliğiyle önerisi üzerine Genel Kurul'ca karar verilebileceği öngörülmektedir.

Tümce'de temel kanunun başlıca özellikleri sayılmıştır. 10.4.2003 günlü, 766 sayılı Karar'la düzenlenen İçtüzüğün 91. maddesindeki; *"Temel kanunları ve İçtüzüğü bütünü ile veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı veya tekliflerin Genel Kurulda*

bölümler halinde görüşülmesine ve her bölümün hangi maddelerden oluşacağına, Hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifi, Danışma Kurulunun önerisi üzerine Genel Kurulca karar verilebileceği gibi, Danışma Kurulunda oybirliği sağlanamaması halinde siyasi parti gruplarının önerisi üzerine Genel Kurulca üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun oyu ile de karar verilebilir.” biçimindeki kural Anayasa Mahkemesi’nin 29.4.2003 günlü, E.2003/30, K.2003/38 sayılı kararı ile “...bir hukuk dalını sistematik olarak bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştirecek biçimde genel ilkeleri içermesi; kişisel veya toplumsal yaşamın büyük bir bölümünü ilgilendirmesi; kendi alanındaki özel kanunların dayandığı temel kavramları göstermesi, özel kanunlar arasında uygulamada ahenk sağlaması, düzenlediği alan yönünden bütünlüğünün ve maddeler arasındaki bağlantıların korunması zorunluluğunun bulunması; önceki yasalaşma evrelerinde de özel görüşme ve oylama usulüne bağlı tutulması gibi özellikleri taşıması bir yasanın temel yasa olarak kabulünün göstergesidir. Bu tür kapsamlı yasal düzenlemelere ilişkin tasarı ve tekliflerin madde sayılarının fazlalığı nedeniyle Genel Kurul çalışmalarının aksamadan yürütülebilmesi için özel görüşme ve oylama usulüne bağlı tutulmalarına gerek duyulabilir. Belirtilen durumlar dışında özel görüşme ve oylama usulünün yaygınlaştırılmasına neden olabilecek düzenlemeler ise milletvekillerinin yasama etkinliklerine gereği gibi katılmalarına olanak vermeyeceğinden demokratik hukuk devleti anlayışı ile bağdaşmayacağı gibi Anayasa’nın Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin görev ve yetkileriyle ilgili 87. maddesi yönünden de sakıncalar doğurur.” gerekçesi ile iptal edilmiştir.

Hukuk devleti, siyasal iktidarı hukukla sınırlayarak ve devlet etkinliklerinin düzenli sürdürülebilmesi için gerekli olan hukuksal alt yapıyı oluşturarak aynı zamanda istikrara da hizmet eder. Bu istikrarın özü hukuki güvenlik ve öngörülebilirliktir. Bunun sağlanabilmesi ise, kuralların genel, soyut, açık ve anlaşılabilir olmalarına bağlıdır. Meclis çalışmalarını düzenleyen İçtüzük kurallarının da bu nitelikleri taşıması, hukuk devletinin bir gereği olduğu kadar, kuşkusuz, milletvekillerinin Anayasa’nın 87. maddesinde belirtilen görevlerini yerine getirebilmeleri ve yetkilerini kullanabilmelerinin de ön koşuludur.

Kapsamlı yasal düzenlemelere ilişkin tasarı ve tekliflerin, madde sayılarının fazlalığı nedeniyle Genel Kurul çalışmalarının aksamadan yürütülebilmesi amacıyla özel görüşme ve oylama usulüne bağlı tutulmalarına gerek duyulabilir. Bu durumda temel yasa kavramına ilişkin ölçütlerin önceden belirlenmiş olması gerekir.

Dava konusu tümcede, Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararı da gözetilerek temel yasa kavramını açıklayan niteliklere, soyut ve öngörülebilir özelliklere yer verildiği, ayrıca temel yasa kavramı ile benimsenen yöntemin, Yasama organı üyelerinin Anayasa’nın 87. maddesinde belirtilen yetkilerini kullanmalarını ve görevlerini yerine getirmelerini engellemeyeceği sonucuna varılmıştır.

İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU, Mustafa YILDIRIM, Şevket APALAK ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamışlardır.

2- Birinci Paragrafının İkinci Tümcesi

Dava dilekçesinde, otuzar maddelik bölümler için maddelerin görüşülmesindeki yöntem uygulanacağından, kısıtlı süre nedeniyle demokratik katılımın engelleneceği, meclis iradesinin sağlıklı biçimde yansımayacağı belirtilerek, tümcenin Anayasa’nın 2. ve 87. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Tümce’de, bölümlerin maddeler okunmaksızın maddenin görüşülmesindeki usule göre ayrı ayrı görüşüleceği ve maddelerin ayrı ayrı oylanacağı belirtilmektedir. Böylece maddelerin görüşülmesindeki yöntem bölümler içinde geçerli kılınmakta, ancak maddeler ayrı ayrı oylanmaktadır.

Yukarıda değinilen Anayasa Mahkemesi’nin 29.4.2003 günlü, 38 sayılı kararında “...dava konusu düzenleme ile kimi tasarı ve tekliflerin bölümler halinde oylanması öngörülerek maddenin ayrı ayrı oylanması engellenmektedir. Böylece, milletvekillerinin bir bölüm içinde yer alan kimi maddeler için ret ya da kabul yönünde oy kullanmalarına olanak tanınmamaktadır. Oysa, oy kullanma yetkisi demokratik olmayan yöntemlerle sınırlandırıldığında yasama işleminin amacı doğrultusunda yerine getirildiğinden söz edilemez.” denilmiştir.

Dava konusu düzenlemede de anılan kararın gereğinin yerine getirilmesi amaçlanmış ve bölümler halinde oylama yerine maddeleri esas alan bir usul benimsenmiştir. Böylece, yasama organı üyelerinin bölüm içindeki maddelere ilişkin ayrı ayrı oy kullanmaları sağlanmış, demokratik bir yöntemle yasama görevine katılım gerçekleştirilmiştir.

Maddelerin ayrı ayrı oylanmasına karşın okunmamasında ise, demokratik ilkelerle çelişir bir yön yoktur. Çünkü özel görüşme yönteminde, zamanın ekonomik kullanımı için, bilgiye önceden ulaşım olanağı bulunan durumlarda yinelemelerden kaçınılması, başvurulabilecek çözümlerdendir.

Öte yandan, maddelerin ayrı ayrı okunmaması ve görüşülmemesi temel yasaların özel yöntemle görüşülmesinin de doğal sonucu olduğu gibi, bölümler üzerindeki görüşmeler sırasında üyelerin maddeler üzerinde görüşlerini açıklamalarına da bir engel bulunmamaktadır.

Bu nedenlerle, düzenlemede Anayasa’nın 2. ve 87. maddelerine aykırı bir yön yoktur.

Fulya KANTARCIOĞLU, Mustafa YILDIRIM, Şevket APALAK ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamışlardır.

3- İkinci Paragrafın İkinci Tümcesi

Dava dilekçesinde, birinci tümcede milletvekillerinin, esas komisyonun veya hükümetin önerge verebileceği belirtilmiş olmasına karşın, iptali istenen ikinci tümcede milletvekilleri için önerge sayısı sınırlanarak, önerge vermek bakımından milletvekilleri ile esas komisyon ve hükümet arasında makul nedene dayanmayan bir eşitsizlik yaratıldığı milletvekillerinin yasama çalışmalarına katkı bakımından esas komisyon ve hükümetin gerisinde tutulmamasının demokrasinin bir gereği olduğu belirtilerek Kural’ın Anayasa’nın 2. ve 87. maddelerine aykırılığı ileri sürülmüştür.

2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 29. maddesinde, Anayasa Mahkemesi’nin taleple bağlı kalmak kaydıyla başka gerekçe ile de Anayasa’ya aykırılık kararı verebileceği açıklandığından, Anayasa’nın 68. ve 95. maddeleri yönünden de inceleme yapılmıştır.

Paragrafın ilk tümcesinde milletvekilleri, Hükümet ve esas komisyonun değişiklik önergesi verebilecekleri belirtilmiş, iptali istenen ikinci tümcede, milletvekillerinin önerge verme hakkı Anayasa’ya aykırılık önergeleri dahil her madde için iki önerge ile sınırlandırılmıştır.

Anayasa'nın 68. maddesinde, siyasî partilerin demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları olduğu, 95. maddesinde de, İçtüzük hükümlerinin siyasî parti gruplarının meclisin bütün faaliyetlerine üye sayısı oranında katılmalarını sağlayacak yolda düzenleneceği vurgulanmıştır.

Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak görevinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Anayasa'nın 87. maddesinde öngörülen görev ve yetkileri arasında öncelikli bir yeri bulunmaktadır. Belirtilen görevin yasama organı üyelerince yerine getirilmesi sırasında siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında meclisin bütün faaliyetlerine katılmaları anayasal bir gerekliliktir. Nitekim, İçtüzüğün 87. maddesinde, her siyasî parti grubuna mensup milletvekillerinin birer önerge verme hakkı saklı tutulmuştur. İptali istenen tümce ile siyasi parti grubuna mensup milletvekillerinin önerge verme hakkı gözetilmeyerek sadece milletvekillerine böyle bir yetkinin tanınmış olması, Anayasa'nın 2., 68., 87. ve 95. maddelerine aykırıdır. Kural'ın iptali gerekir.

4- Üçüncü Paragraf

Dava dilekçesinde, soru-cevap süresinin on beş dakika ile sınırlı tutulmasının yasama işlevinin yerine getirilmesini engellediği, bu durumun, demokratik hukuk devletine de uygun düşmediği belirtilerek, Anayasa'nın 2. ve 87. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu paragrafta, bölümlerle ilgili soru-cevap süresi on beş dakika ile sınırlandırılmıştır.

İçtüzüğün 91. maddesinin getirilmesindeki amacın, maddede belirtilen özellikleri taşıyan kanunları ve içtüzüğü bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı veya tekliflerin Genel Kurul'da görüşülmesinin hızlandırılması olduğu gözetildiğinde, iptali istenen kuralda bölümler üzerindeki soru cevap süresinin onbeş dakika ile sınırlandırılmasının makul ölçüleri aşmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 87. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamışlardır.

5- Dördüncü Paragraf

Dava dilekçesinde, 81. maddenin uygulanması halinde otuz maddeye ulaşılabilecek bölümler için görüşme sürelerinin gruplar için on, şahıslar adına konuşan milletvekilleri için beş dakikaya ineceği, bu sürelerin milletvekillerinin yasama işlevini yerine getirmelerine elverişli olmadığı, ayrıca bu kuralın Cumhurbaşkanı'nca geri gönderilen yasaların nasıl görüşüleceği konusunda belirsizlik yarattığı, bu nedenle Anayasa'nın 2. ve 87. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Paragrafta İçtüzüğün 81. maddesinin diğer hükümlerinin saklı tutulduğu belirtilmektedir. 81. madde, kanun tasarı ve tekliflerinin Genel Kurul'da görüşülmesine ilişkin ilkeleri içermektedir. Bunlar arasında, siyasi parti grupları, komisyon ve Hükümet adına tasarı ve teklifin tümü hakkında yapılan konuşmaların yirmi, üyeler tarafından yapılan konuşmaların on dakika, maddeler hakkındaki konuşma sürelerinin bunun yarısı kadar olduğunu belirten kural ile Cumhurbaşkanı'nca yayımlanması uygun bulunmayıp geri gönderilen yasaların görüşülmesiyle ilgili yöntemi düzenleyen kural da yer almaktadır.

İptali istenen kuralla, 91. madde ile düzenlenen hususlar dışında kalan konularda 81. maddedeki diğer hükümlerin uygulanacağı öngörüldüğünden, 81. maddede düzenlenen hususlara ilişkin olarak, 91. maddede bir kural varsa, doğal olarak önce özel yöntemi belirleyen 91. madde uygulanacak, 91. maddede düzenlenmeyen hususlarda ise 81. maddedeki genel hükümler geçerli olacaktır.

Özel kuralların bulunmadığı durumlarda genel kuralların uygulanacağı hukukun genel ilkelerindendir. Bu bağlamda, temel yasaların görüşülmesi sırasında konuya ilişkin 91. maddede kural bulunmayan hallerde 81. maddenin uygulanmasını öngören düzenlemenin milletvekillerinin yasama işlevini sınırlamadığı ve demokratik katılımı engellemediği sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, Cumhurbaşkanı'nca bir daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine iade edilen temel kanun niteliğindeki düzenlemelerin de İçtüzüğü'nün 81. maddesinde belirtildiği biçimde sadece uygun bulunmayan maddelerinin veya tümünün görüşülmesine karar verilmesine bağlı olarak yine İçtüzüğü'nün 91. maddesinde belirtilen usul ve esaslara göre görüşüleceği kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle Kural, Anayasa'nın 2. ve 87. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Şevket APALAK bu gerekçeye katılmamıştır.

B- 91. MADDENİN (b) BENDİNİN İNCELENMESİ

Dava dilekçesinde, yasama organında çoğunluğu oluşturan bir siyasi parti grubunun, uygun gördüğü tasarı ve teklifi özel görüşme yöntemine bağlı tutabileceği ve böylece muhalefetin görüş bildirme olanağını kısıtlayacağı, bunun demokratik hukuk devleti ilkesine aykırı olacağı ve yasama işlevinin gerçekleştirilmesini önleyeceği belirtilerek, bentteki düzenlemenin Anayasa'nın 2. ve 87. maddelerine aykırılığı ileri sürülmüştür.

Bent'de, Danışma Kurulu'nun temel kanunlarla ilgili özel görüşme yönteminde oybirliği sağlayamaması halinde, siyasi parti gruplarının önerisi üzerine özel yasama yönteminin uygulanmasına Genel Kurul'ca karar verilebileceği belirtilmiştir.

Anayasa'nın 7. maddesinde yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne ait bulunduğu; 87. maddesinde kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmanın; 95. maddesinde İçtüzük yapmanın Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin görev ve yetkisinde olduğu, 96. maddesinde de, Anayasa'da başka bir hüküm yoksa Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanacağı ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar vereceği belirtilmektedir.

Buna göre, temel yasalara ilişkin özel görüşme yöntemi konusunda Danışma Kurulu'nda oybirliği sağlanamaması halinde, konunun Meclis Genel Kurulu'na bırakılması, yasama yetkisinin kullanılmasının doğal sonucudur. Aksi halde, Danışma Kurulunda oybirliğinin sağlanamaması yasama faaliyetinin kesilmesi ve Meclis'in temel görevlerinden olan ve hızla gerçekleştirilmesi düşünülen işlevinden uzaklaştırılması sonucunu doğuracaktır.

Anayasa'nın 96. maddesine göre, Anayasa'da başka bir kural yoksa, üye tamsayısının üçte biri ile toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi, salt çoğunlukla karar vereceğinden, dava konusu bentde nitelikli çoğunluğa yer verilmemesi Anayasa'nın 2. ve 87. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

V- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

30.6.2005 günlü, 855 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında Karar'ın 1. maddesiyle 5.3.1973 günlü, 584 karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün yeniden düzenlenen 91. maddesinin;

1- (a) bendinin;

a. Birinci paragrafının,

b. İkinci paragrafının ikinci tümcesinin,

c. Üçüncü paragrafının,

d. Dördüncü paragrafının,

2- (b) bendinin,

YÜRÜRLÜKLERİNİN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA, 26.10.2005 gününde karar verildi.

VI- SONUÇ

30.6.2005 günlü, 855 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında Karar'ın 1. maddesiyle 5.3.1973 günlü, 584 Karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün yeniden düzenlenen 91. maddesinin:

1- (a) bendinin;

a- Birinci paragrafının,

aa- Birinci tümcesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU, Mustafa YILDIRIM, Şevket APALAK ile Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

bb- İkinci tümcesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU, Mustafa YILDIRIM, Şevket APALAK ile Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün "Tümcenin '...bölümler, maddeler okunmaksızın maddenin görüşülmesindeki usule göre ayrı ayrı görüşülür ve...' bölümünün iptali gerektiği yolundaki" karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

b- İkinci paragrafının ikinci tümcesinin İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE,

c- Üçüncü paragrafının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU ile Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

d- Dördüncü paragrafının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- (b) bendinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

B) (a) bendinin ikinci paragrafının ikinci tümcesinin iptalinin doğuracağı hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edici nitelikte görüldüğünden, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 2949 sayılı Yasa'nın 53. maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları gereğince BU TÜMCEYE İLİŞKİN İPTAL HÜKMÜNÜN, KARARIN RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ÜÇ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA, 26.10.2005 gününde karar verildi.